

Men nu bliver da Spørgsmaalet: Hvorledes er Forsøget lykkedes? Jeg skal da villig erkjende, at det i og for sig seer noget betænkeligt ud, at man fra to forskjellige Sider er enedes om at fraraade den Løsning, som her er bragt i Forslag. (En Stemme: Det er en Misforstaaelse). Så, et æret Medlem siger vel, at det er en Misforstaaelse, men det er dog det første umiddelbare Indtryk, som man modtager, og et æret Medlem fra Syl-land (Strup) tog netop dette til Indtægt, idet han meente, at det var en Fordeel, at Venstre og Høire kunde forene sig paa dette Punkt. Udtrykkene „Høire“ og „Venstre“ vil jeg nu ialtsald ikke gjerne bruge i denne Sag, idet jeg ikke troer, at det foreliggende Spørgsmaal har noget med Begreberne „Høire“ og „Venstre“ at gjøre. Det er i Virkeligheden snarere Gierne af Godser og Brugere af Jord, som der her er Tale om; men det vilde nu dog være besynderligt, om der ikke skulde være nogle Brugere af Jord, som vare mere conservative, og nogle Giere af Godser, der heldede mere til Venstre. Jeg vil ialtsald ikke gjerne benytte de nævnte Categorier „Høire og Venstre“. Men jeg indrømmer som sagt, at det virkelig seer ud, som om det Forslag, der er fremkommet fra Regjeringen, bliver — jeg vil ikke sige stærkt angrebet, men i alt Fald — fraraadet baade af de ærede Medlemmer her, der nærmest, skjøndt naturligviis ikke udelukkende, varetage Godseiernes Interesser, og af de ærede Medlemmer, der troe fortrinsviis at burde see paa Fæstebøndernes Interesser. Seer man imidlertid lidt nærmere til, og gjennemgaaer man i Tanken den Forhandling, der har været ført, saa synes jeg ikke, at man kan sige, at de Angreb paa Regjeringsforslaget, der have fundet Sted, have været meget frygtelige; i alt Fald have de ikke stærkt rammet Lovforslagets Indhold. Det er overhovedet en egen Sag, naar en Samstemning i Anskuelse er aldeles negativ. Det er ganske sikkert af overordentlig stor Betydning, naar Mænd fra forskjellige Standpunkter samle sig om noget Positivt, naar de slutte sig sammen om et bestemt positivt Resultat. Derfor derfor de ærede Med-

lemmer af Udvalgets Fleertal havde stillet et nyt positivt Forslag op, som de vare forenede om, da vilde det have havt en ganske overordentlig Betydning for mig og, jeg tør sige, for hele Thinget. Men derimod har det mindre Betydning for mig, at de, saa at sige i Fortvivlelse, have opgivet Sagen og have sagt: „Vi ville slet ikke mere tale derom“ og ere komne til det Resultat: „Bort med det Altsammen.“ En saadan Samstemning kan naturligviis ved Afstemningen faae en afgjørende Betydning — det er fuldkomment klart, og det overseer jeg paa ingen Maade —, men med Hensyn til selve Realiteten gjør det her, hvor vi forelobig ganske vilig discutere Spørgsmaalet, ikke noget stærkt Indtryk. Det er i Virkeligheden en temmelig fattig Enighed, der ikke bestaaer i Andet end en Forening af Frygt, og væsentlig Andet er Enigheden ikke her, mine Herrer! Paa den ene Side frygter man for, at det Forslag, der er opstillet af Regjeringen, skal gaae Fæsterne og deres Efterladte for nær. Paa den anden Side erkjender man ganske vist, at det Forslag, der fra Regjeringens Side forelægges, efter hele den Maade, hvorpaa det er affattet, ikke gaaer Nogens Net for nær, men man frygter for Conseqventerne deraf. Det er den ufalige Frygt for Noget, der ligger udenfor den enkelte Sag, som gjør sig gjældende hos denne Side. Man frygter for, at, hvad der i nærværende Sag retfærdig og retlig er opstillet under andre Forhold og under andre Combinationer skal kunne anvendes paa en anden Maade og med Urette, og man tiltroer ikke sig selv og Regjeringen Kraft til da at holde igjen, imod hvad der er Uret. Derfor trækker man Huen ned over Hovedet og siger: „Bort med det Hele; vi ville slet ikke see derpaa, thi, hvad der kan komme deraf, kan blive frygteligt“. Dette forekommer mig ikke at være den heldigste Forening af Anskuelse. Men jeg kan, som sagt, ikke nægte, at de Argumenter, som jeg har hørt fremføre, i det Væsentlige stille sig saaledes for mig, at man paa den ene Side troer, at de af Regjeringen foreslaaede Bestemmelser gaae en eller anden Fæst for nær, og at man paa den anden Side frygter for, at disse Bestemmel-